

Sygnatura akt IV U 81/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2020 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marta Ładzińska

Protokolant: Justyna Janik

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2020 r. w Jeleniej Górze

sprawy z odwołania B. R.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.**

na skutek odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 7 lutego 2020 r. znak (...)

o wyrównanie zasiłku chorobowego

I. odwołanie oddala;

II. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa;

III. zasądza od wnioskodawczynie na rzecz strony pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Marta Ładzińska

Sygn. akt IV U 81/20

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie B. R. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 7 lutego 2020 r. znak (...), którą organ rentowy odmówił wnioskodawczynie wyrównania do faktycznej podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za okres od 9.03.2017 r. do 21.07.2017 r. i świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 22.07.2017 r. do 18.11.2017 r. Decyzji zarzuciła naruszenie przepisu art. 46 ustawy zasiłkowej i zażądała zmiany decyzji poprzez wyrównanie do faktycznej podstawy zasiłku chorobowego za okres od 9.03.2017 r. do 21.07.2017 r. i świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 22.07.2017 r. do 18.11.2017 r.

W uzasadnieniu wskazała, że była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w Z. od 1 maja 1994 r. W okresie poprzedzającym jej zwolnienie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku głównego księgowego. Spółka była płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne. Wnioskodawczynie zachorowała i przebywała na zwolnieniu lekarskim. Za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim została ustalona przez płatnika składek dzienna stawka zasiłku chorobowego na podstawie wynagrodzenia, od którego wnioskodawczynie opłacała składki. W dniu 8 marca 2017 r. wnioskodawczynie otrzymała rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 1 pkt 1 k.p. Wnioskodawczynie złożyła odwołanie od powyższego rozwiązania umowy o pracę. Wyrokiem z dnia 26.04.2018 r. wydanym w sprawie IV P 26/17 Sąd Rejonowy w Zgorzelcu przywrócił powódkę do pracy i zasądził na jej rzecz od pracodawcy kwotę 108.809,63 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy. Wynagrodzenie zostało zasądzone za okres od dnia 8 marca 2017 r. do dnia wyrokowania tj. do dnia 26 kwietnia 2018 r. Na skutek apelacji strony pozwanej wyrok został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z

dnia 25 października 2018 r. w sprawie VII Pa 40/18. Sąd Okręgowy obniżył zasądzone na rzecz B. R. wynagrodzenie do kwoty 42.988,75 zł.

W okresie pomiędzy zwolnieniem z pracy a przywróceniem do pracy powódka nie otrzymywała pełnego świadczenia z tytułu wypłacanego przez ZUS zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego. Podstawa wymiaru zasiłku zgodnie z decyzją ZUS z dnia 30 marca 2017 r. została obniżona do kwoty odpowiadającej 100% przeciętnego wynagrodzenia na podstawie art. 46 Ustawy zasiłkowej. Przyczyną ustania tytułu ubezpieczenia było rozwiązanie z B. R. stosunku pracy. Gdyby pracodawca nie rozwiązał z powódką umowy o pracę, otrzymywałaby ona świadczenie z ZUS w wyższej wysokości niż w rzeczywistości otrzymywała. Świadczenia winny być wypłacane w wysokości stosownej do wypłacanego wnioskodawczyni wynagrodzenia za pracę. Zasądzone pracownikowi wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy powinno stanowić podstawę wymiaru składki jako przychód pracownika, a okres od rozwiązania stosunku pracy do przywrócenia do pracy jest okresem ubezpieczenia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Organ rentowy powołał się na przepisy art. 12, art. 46 i art. 47 Ustawy zasiłkowej. Zarzucił, że zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony zachowuje prawo do wynagrodzenia. Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż 100% przeciętnego wynagrodzenia. W trakcie pozostawania bez pracy wnioskodawczyni wypłacono zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne, których podstawa została ograniczona do 100 % przeciętnego wynagrodzenia. W ocenie organu rentowego mimo przywrócenia wnioskodawczyni do pracy okres podostawiania bez pracy nie może być wprost traktowany jak okres zatrudnienia, dlatego nie ma podstaw do rewidowania uprawnień do wypłaconych zasiłków lub rewidowania ich wysokości.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. R. była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w Z. od 1 maja 1994 r. W okresie poprzedzającym jej zwolnienie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku głównego księgowego. Spółka była płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne.

Wnioskodawczyni zachorowała i przebywała na zwolnieniu lekarskim. Za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim w czasie zatrudnienia została ustalona przez płatnika składek dzienna stawka zasiłku chorobowego na podstawie wynagrodzenia, od którego wnioskodawczyni opłacała składki.

W dniu 8 marca 2017 r. wnioskodawczyni otrzymała rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W okresie po rozwiązaniu umowy o pracę wnioskodawczyni pobierała zasiłek chorobowy za okres od 9.03.2017 r. do 21.07.2017 r. i świadczenie rehabilitacyjne za okres od 22.07.2017 r. do 18.11.2017 r.

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od rozwiązania umowy o pracę. Wyrokiem z dnia 26.04.2018 r. wydanym w sprawie IV P 26/17 Sąd Rejonowy w Zgorzelcu przywrócił powódkę do pracy i zasądził na rzecz wnioskodawczyni od jej pracodawcy kwotę 108.809,63 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, pod warunkiem podjęcia pracy. Wynagrodzenie zostało zasądzone za okres od dnia 9 marca 2017 r. do dnia wyrokowania tj. do dnia 26 kwietnia 2018 r., tj. za 13 miesięcy i 9 dni.

Na skutek apelacji strony pozwanej wyrok został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 25 października 2018 r. w sprawie sygn. akt VII Pa 40/18. Sąd Okręgowy obniżył zasądzone na rzecz B. R. wynagrodzenie do kwoty 42.988,75 zł za okres od dnia 19 listopada 2017 r. do dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy nie przyznał powódce wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy za okres, kiedy pobierała ona zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne, uznając, że okresy te należy wyłączyć z czasu pozostawania powódki bez pracy. Sąd Okręgowy podkreślił, że świadczenie to jest formą odszkodowania.

W okresie pomiędzy zwolnieniem z pracy a przywróceniem do pracy wnioskodawczyni nie otrzymywała pełnego świadczenia z tytułu wypłacanego przez ZUS zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego. Podstawa wymiaru zasiłku zgodnie z decyzją ZUS z dnia 30 marca 2017 r. została obniżona do kwoty odpowiadającej 100% przeciętnego wynagrodzenia na podstawie art. 46 Ustawy zasiłkowej. Przyczyną ustania tytułu ubezpieczenia było rozwiązanie z B. R. stosunku pracy.

(dowód: bezsporne)

Hipotetyczny zasiłek chorobowy za okres 1 dnia liczony od podstawy wymiaru wynikającej z wynagrodzenia powódki przez rozwiązaniem umowy o pracę wynosił 180,01 zł dziennie.

(dowód: bezsporne, a nadto: wyczerpanie zawarte w aktach SR w Lubaniu sygn. akt IV P 133/19)

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego oraz na dokumentach zawartych w aktach i wyroku w sprawie Sądu Rejonowego w Zgorzelcu sygn. akt IV P 26/17, które nie były przez żadną ze stron kwestionowane.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą żądania wnioskodawczyni były przepisy art. 12, art. 46 i art. 47 Ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2014.159), nazywanej dalej Ustawą zasiłkową.

Zgodnie z przepisem art. 12 ust. Ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Okresy te wlicza się do okresu zasiłkowego.

Na mocy przepisu art. 46 Ustawy zasiłkowej podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż kwota wynosząca 100% przeciętnego wynagrodzenia. Kwotę tę ustala się miesięcznie, poczynając od 3. miesiąca kwartału kalendarzowego, na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych.

Przepis art. 47 Ustawy zasiłkowej stanowi, że do świadczenia rehabilitacyjnego stosuje się odpowiednio przepis art. 46.

W niniejszej sprawie stan faktyczny był niesporny.

Spór dotyczył jedynie interpretacji przepisu art. 46 Ustawy zasiłkowej w sytuacji przywrócenia pracownika do pracy i zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

W orzecznictwie brak jest dotychczas interpretacji ww. przepisu w tym kontekście. Stanowisko piśmiennictwa jest niejednolite.

Przypomnieć należy, że z wnioskodawczynią rozwiązano stosunek pracy w dniu 8 marca 2017 r. Następnie wnioskodawczyni pobierała zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne liczone od podstawy wynoszącej 100% przeciętnego wynagrodzenia w łącznym okresie 9.03.2017 r. do 18.11.2017 r., a następnie zasądzono na jej rzecz

wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy za okres od dnia 19.11.2017 r. do dnia 26.04.2018 r. Bezspornie wynagrodzenie wnioskodawczyni przed 9.03.2017 r. było wyższe niż 100% przeciętnego wynagrodzenia.

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia ma fakt, że rozwiązanie umowy o pracę z wnioskodawczynią było skuteczne, mimo że wadliwe. Wyrok Sądu przywracający wnioskodawczynię do pracy reaktywował stosunek pracy na przyszłość i miał charakter konstytutywny. Okres pozostawania bez pracy wlicza się do okresu zatrudnienia wnioskodawczyni, nie stanowi on przerwy w zatrudnieniu, pociągającej za sobą utratę uprawnień. Okres ten nie stanowi jednak okresu zatrudnienia, a wliczenie go do okresu zatrudnienia stanowi fikcję ciągłości zatrudnienia. Fikcja owa jest stworzona na potrzeby uprawnień zależnych od nieprzerwanego zatrudnienia. Prawo do pełnych świadczeń, tj. do zasiłku / świadczenia rehabilitacyjnego, jest uzależnione od trwania ubezpieczenia. W przypadku wnioskodawczyni tytułem tego prawa był stosunek pracy. Wobec przyjęcia, że okres pozostawania bez pracy, mimo przyznania te ten czas wynagrodzenia, nie jest okresem zatrudnienia, brak jest podstaw do przyjęcia, że tytuł ubezpieczenia istniał, czy też - że się reaktywował z datą wsteczną. Skoro okres pozostawania bez pracy nie jest okresem zatrudnienia, brak jest tytułu ubezpieczenia.

Co prawda od zasądzonej kwoty wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy należy opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie, jednak z uwzględnieniem ograniczenia podstawy wymiaru składek do tzw. trzydziestokrotności. Jest to rozwiązanie kompatybilne z niekwestionowanym już w orzecznictwie stanowiskiem, że wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, choć nazwane zostało wynagrodzeniem, w istocie ma charakter odszkodowania. Ustawa nie nazywa tego świadczenia odszkodowaniem, ponieważ na tle art. 57 k.p. chodzi o naprawienie szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego (tak: wyrok SN z dnia 3.10.2018 r. II UK 283/17, publ. OSNP 2019/5/60).

Świadczenie to nie jest wynagrodzeniem za prace choćby ze względu na brak świadczenia ekwiwalentnego – tj. brak świadczenia pracy. Podkreślona funkcja odszkodowawcza wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy potwierdza prawidłowość oceny, iż wnioskodawczyni nie można uznać za osobę pozostającą w zatrudnieniu po 8.03.2017 r., a tym samym – prawidłowe jest przyznanie jej zasiłku i świadczenia rehabilitacyjnego wg zasad określonych w art. 46 Ustawy zasiłkowej.

Na marginesie rozważań stwierdzić należy, że wobec prawomocnego ustalenia, że działanie pracodawcy było bezprawne i rozwiązanie umowy o pracę było niezgodne z prawem, ewentualne roszczenia B. R. winne być rozpoznawane przez Sąd Pracy w toku postępowania o odszkodowanie, które powódka wytoczyła i które toczy się przed Sądem Rejonowym w Lubaniu pod sygn. akt IV P 133/19.

Wobec uznania, że brak jest podstaw do modyfikacji wysokości zasiłku, Sąd uznał odwołanie za nieuzasadnione i na podstawie przepisu art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. odwołanie oddalił jak w punkcie I wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych zawarte w punkcie II wyroku znajduje oparcie w przepisie art. 108 k.p.c. oraz art. 113 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 98 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594). W toku postępowania wnioskodawczyni była zwolniona od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, a wydatki w toku postępowania ponosił Skarb Państwa.

O kosztach zastępstwa procesowego, jak w punkcie III sentencji wyroku, orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Wnioskodawczyni przegrała proces w całości. W niniejszej sprawie kosztami poniesionymi przez organ rentowy było wynagrodzenie pełnomocnika, które zgodnie z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801 ze zm.) wynosiły 180,00 zł.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.